

Opravična št.:

U-I-88/16

ECLI:

ECLI:SI:USRS:2019:U.I.88.16

Akt:

Zakon o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo in 47/13) (ZKP), 149.b čl.

Izrek:

Zahteva za oceno ustavnosti 149.b člena Zakona o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 32/12 – uradno prečiščeno besedilo in 47/13) se zavrže.

Evidenčni stavek:

Ustavno sodišče praviloma presoja le veljavne predpise. Predpise, ki so med postopkom pred Ustavnim sodiščem prenehali veljati ali so bili spremenjeni ali dopolnjeni, Ustavno sodišče presoja le v skladu s pogoji iz prvega odstavka 47. člena Zakona o Ustavnemu sodišču. Ker je bila izpodbijana določba med postopkom pred Ustavnim sodiščem spremenjena, Državni svet kot predlagatelj pa ne more izkazati pravovarstvene potrebe, je Ustavno sodišče njegovo zahtevo zavrglo.

Geslo:

1.5.51.1.1 - Ustavno sodstvo - Odločbe - Vrste odločitev Ustavnega sodišča - V postopku abstraktne presoje - Zavrženje zahteve.

1.2.51.3.3 - Ustavno sodstvo - Vrste vlog - Aktivna legitimacija v postopku pred Ustavnim sodiščem - Predlagatelj - Državni svet.

1.4.51.5.2 - Ustavno sodstvo - Postopek - Procesne predpostavke (v vseh postopkih razen v postopku ustavne pritožbe) - Pravovarstvena potreba v primeru, ko je predpis prenehal veljati - Med postopkom.

Pravna podlaga:

Člen 25.1, Zakon o Ustavnem sodišču [ZUstS]

Opomba:**Dokument v PDF obliki:**

 [U-I-88-16.pdf](#)

Polno besedilo:

U-I-88/16-10

12. 9. 2019

SKLEP

Ustavno sodišče je v postopku za oceno ustavnosti, začetem z zahtevo Državnega sveta, na seji 12. septembra 2019

sklenilo:

Zahteva za oceno ustavnosti 149.b člena Zakona o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 32/12 - uradno prečiščeno besedilo in 47/13) se zavrže.

OBRAZLOŽITEV

1. Državni svet je vložil zahtevo za oceno ustavnosti 149.b člena Zakona o kazenskem postopku (v nadaljevanju ZKP), ker meni, da je izpodbijana določba v neskladju z 2., 15., 22., 35., 37. in 38. členom Ustave. Predlagatelj navaja, da je prikriti preiskovalni ukrep pridobivanja in obdelave operativnih komunikacijskih podatkov, določen v 149.b členu ZKP, ukrep, ki po svoji vsebini in učinkih posega v komunikacijsko zasebnost iz 37. člena Ustave, saj je mogoče z njim pridobiti podatke, ki so integralni del komunikacije, na njihovi podlagi pa je mogoče ugotoviti pomembna dejstva iz posameznikovega življenja. Zato bi moral biti po mnenju predlagatelja tak ukrep v zakonu urejen ob upoštevanju meril in pogojev iz 37. člena Ustave, podobno kot ukrepa iz 150. in 151. člena ZKP, ki posegata v komunikacijo samo. Kljub temu pa naj zakonodajalec ukrepa po 149.b členu ZKP ne bi omejil le na huda kazniva dejanja, temveč naj bi bil dopusten za vsa kazniva dejanja, ki se preganjajo po uradni dolžnosti, in to že zgolj ob podanih razlogih za sum. To po mnenju predlagatelja kaže, da je zakonodajalec možne posege v komunikacijsko zasebnost uredil neenako, pri čemer je pri normiranju posegov v vsebino komunikacije (ukrepi iz 150. in 151. člena ZKP) izhajal iz meril in pogojev iz drugega odstavka 37. člena Ustave, medtem ko je pri ukrepu iz izpodbijanega člena ustavna merila zanemaril. Tako naj bi bilo dovoljeno posegati v komunikacijsko zasebnost za vsakršen cilj in ob bistveno blažjih pogojih, kot so določeni v 150. in 151. členu ZKP, čeprav naj za takšno razlikovanje ne bi bilo videti razumnih razlogov.

2. Zahteva je bila na podlagi prvega odstavka 28. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 - uradno prečiščeno besedilo in 109/12 - v nadaljevanju ZUstS) poslana v odgovor Državnemu zboru, ki nanjo ni odgovoril. Mnenje o zahtevi je podala Vlada. Navaja, da deli mnenje predlagatelja, da bo treba *de lege ferenda* glede na stališča Ustavnega sodišča oblikovati katalog kaznivih dejanj, pri preiskovanju katerih je dovoljeno zbirati prometne podatke. Navedeno je tudi storila v osnutku Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (ZKP-N), ki poleg teže kaznivih dejanj upošteva tudi njihovo naravo in varovane dobrine. Kljub navedenemu pa Vlada meni, da je izpodbijana ureditev ustavno dopustna, saj trenutno ne obstaja obvezna hramba prometnih podatkov. Glede dokaznega standarda razlogov za sum Vlada opozarja, da gre pri prisluškovanju komunikacijam oziroma pri prisluškovanju v prostoru za neprimerno bolj invazivna posega v zasebnost posameznika kot pri izpodbijanem ukrepu, zaradi česar je dopustna nižja stopnja verjetnosti za začetek zbiranja prometnih podatkov, ki poleg tega lahko predstavlja

tudi predhodno fazo prisluškovanja. Stopnja verjetnosti utemeljenega suma sedaj ni predpisana niti za bolj invazivne in intenzivne prikrite preiskovalne ukrepe, niti zahteva po tem ne izhaja iz dosedanje presoje Ustavnega sodišča. Previsoko dvignjen začetni prag verjetnosti bi po mnenju Vlade dejansko onemogočil učinkovit kazenski pregon, ki posledično nikoli ne bi mogel priti do točke, ko se verjetnost približa utemeljenemu sumu in ko so dejansko zbrani dokazi, ki tega utemeljujejo.

3. Z mnenjem Vlade je Ustavno sodišče seznanilo predlagatelja, ki nanj ni odgovoril.

4. Na podlagi drugega odstavka v zvezi s prvim odstavkom 47. člena ZUstS lahko Ustavno sodišče presoja predpise, ki so med postopkom pred Ustavnim sodiščem prenehali veljati ali so bili spremenjeni ali dopolnjeni, če predlagatelj izkaže, da niso bile odpravljene posledice njihove protiustavnosti oziroma nezakonnosti. Predlagatelj mora torej za presojo takega predpisa izkazati pravovarstveno potrebo.

5. Z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 22/19 – v nadaljevanju ZKP-N), ki je stopil v veljavo 20. 4. 2019, je bil izpodbijani 149.b člen ZKP spremenjen, a se je v skladu s 143. členom ZKP-N uporabljal še do 19. 7. 2019. To pomeni, da izpodbijani člen od 20. 4. 2019 ne velja več, z dnem 20. 7. 2019 pa se je tudi prenehal uporabljati. Ker Državni svet kot predlagatelj ne more izkazati pravovarstvene potrebe za nadaljevanje postopka zoper neveljavni predpis, niso izpolnjeni pogoji za nadaljevanje postopka za oceno ustavnosti izpodbijane določbe. Zato je Ustavno sodišče zahtevo zavrglo.

6. Ustavno sodišče je sprejelo ta sklep na podlagi prvega odstavka 25. člena ZUstS v sestavi: podpredsednica dr. Etelka Korpič Horvat ter sodnice in sodniki dr. Matej Accetto, dr. Dunja Jadek Pensa, DDr. Klemen Jaklič, dr. Špelca Mežnar, Marko Šorli in dr. Katja Šugman Stubbs. Sklep je sprejelo soglasno.

dr. Etelka Korpič – Horvat
Podpredsednica

Vrsta zadeve:

ocena ustavnosti in zakonitosti predpisov in drugih splošnih aktov

Vrsta akta:

zakon

Vlagatelj:

Državni svet Republike Slovenije

Datum vloge:

12. 5. 2016

Datum odločitve:

12. 9. 2019

Vrsta odločitve:

sklep

Vrsta rešitve:

zavrženje

Objava:**Dokument:**

US32039